

1941. XII. 24

Trečiadienis

Kaip buvo nuskandintas anglų lektuvnešis

Laivas paskendo su tame buvusiais lektuvais

BERLIN. Ryšium su paskelbtu britų lektuvnešio nuskandinimui DNB patrė dar šitokiu smulkmenų:

Kapitono leitenanto Bigalko vadovaujamas povandeninis laivas Atlante pastebėjo priešo lydimają laivą vilkstine, kuri iš Gibraltaro plaukė į Angliją, ir ėmėsi tą vilkstinę persekioti. Prie vilkstinės buvo vienas britų lektuvnešis, kuris su savo naikintuavis turėjo saugoti vilkstinę nuo vokiečių tolimo skraidymo bombonešių ir povandeniniu lavu puolimų. Lektuvnešis turėjo nuo priešakio iki užpakalio einančią lygią lektuvą alkstele, o laivo pirmagalys ir pasturgalis kyšo virš vandens linijos. Greta lektuvnešio buvo matyti naikintojai ir lydinosios tarnybos apsaugos laivai. Naktį į gruodžio 22 d. povandeniniam laivui pavyko atlikti suplanuotą lektuvnešio puolimą. Jau pirmojo torpeda pataikė karo laivui i sraigtus ir padarė ji nebevaldomą. I sustojusi laivą povandeninis laivas dar paleido dvi torpedes. Po storaus sprogimo iš laivo vidurio iškilo vandens fontanas. Tuoj po to išvuko dar vienas sprogimas, dar aukštėnis vandens fontanas ištryško iš laivo priešakinės dalies. Dabar pradėjo skesti laivo priešakinė dalis. Greitai toji laivo pusė buvo vandenye. Užpaikalis dar kurį laiką kyšojo iš vandens. Tada britų laivas nugrimzdė kartu su tame buvusiais lektuvais.

BERLIN. Spauda skelbia anglų lektuvnešio torpedavimą ir sunaikinimą, atlikto vokiečių povandeninio laivo, smulkmenas ir ryšium su tuo nurodo į didele šio sunkaus nuostolio reiškime britų karo laivynui „Nachtausgabe“ konstatuoja, kad su sunkiai sužalotais ir tuo būdu išvestais iš rikiuotés lektuvnešiai Anglia iš viso neteko lygiai 50% savo lektuvnešių.

Mirė gen. Borsarellis

Iis buvo sužeistas Marmaricos fronte

ROMA. Neapolyje mirė generolas Giulio Borsarello di R'freddis, kuris prieš keliais dienas, vadovaudamas Trento divizijai, buvo sunkiai sužeistas per kovas Marmaricoje. Generolas Borsarello yra septintasis italių generolas, kuris savo gyvybę tėvynei paaukojo pačiam fronte.

SOFIJA. Bulgarijos statistikos biuro pranešimu, šiuo metu Bulgarijos gyventojų skaičius siekia 8.424.000 žmonių.

Maskvos fronte toliau vyksta sunkūs mūšiai

Prie Sevastopolio sužalotas sovietų karo laivas. Šiaurės Afrikos kovos eina į rytus nuo Bengazio

VYRIAUSIOJI FIURERIO BŪSTINĖ XII. 23. Vyriausioji karinių pajėgų vadovybė praneša:

Vidurinėje Rytų fronto dalyje toliau vyksta sunkūs mūšiai. Keliose vietose mūsų kariuomenės sėkmignai atmušė stiprius priešo puolimus ir per tas kovas sunaikino 19 sovietų šarvuočių. Kovos ir smingamujų kovos lektuvų junginiai rėmė kovas žemėje.

Jie padarė priešui didelių kruvinų nuostolių, sunaikino daug visų rūsių šarvuočių ir vežimų ir keliais baterijas išvedė iš mūšio lauko.

Vandenye prie Sevastopolio oro pajėgos bombomis sužalojo viena sovietų karo laivą. I rytus nuo Zvejų pusiasalio kovos lektuvai nuskandino viena vidutinio dydžio prekybinį laivą, kitas prekybinis laivas bombomis buvo sužalotas Kolos įlankoje.

Kaip jau nepaprastu pranešimu

paskelbta, vienas povandeninis laivas, vadovaujamas kapitono leitenanto Bigalko, Atlante puolė vieną britų lektuvnešį, saugoju si laivu vilkstine. Povandeninis laivas, pataikės torpeda į laivo sraigstus, padarė lektuvnešį nebevaldomą. Po dviejų kitų pataikymų torpedomis į laivo priešakį ir viduri lektuvnešis nuskendo.

Šiaurės Afrikos vakar į rytus nuo Bengazio prieita prie kovų, kurios dar tebetrunka. Vokiečių kovos lektuvai vakar į rytus Cirenaikos dalyje išsklaidė britų kariuomenės telkinis iš sunkvežimių voras.

Dienos ir nakties metu buvo bombarduoti kariniai įrengimai Malto saloje. Cia vokiečių naikintuvai numušė du britų lektuvus.

Britų oro pajėgos praėjusiai naktį silpnomis įėjimais numetė nedidelį skaičių sprogtamų ir padegamųjų bombų į kai kurių vietovius prie Vokiečių įlankos gyvenamuosis kvar-

talus. Laivyno artillerija numušė vieną priešo bombonešį.

BERLIN. XII. 23. DNB žionioms, keli, siaučiant sniego pūgai, surėngti sovietų prasiveržimai vidurinėje Rytų fronto dalyje buvo sėkmignai atmušti vokiečių kariuomenės, bendradarbiaujant visoms ginklu rūšims. Greta gausių karo medžiagų praradimo sovietų nuostoliai žmonėmis per šias kovas buvo labai dideli. Tiktais vienos vokiečių divizijos bare sovietai per gruodžio 20 ir 21 d. kovas mūšio lauke palioko 1.000 užmuštyjų. Kelis kartus didesni sužestūs skalčiai lie nusigedė į savo išėties pozicijas. Oro pajėgų kovos junginiai taip pat nuolat priešo papildymo voras ir kariuomenės telkinius užnugaryje. Per šiuos puolimus gruodžio 22 d. buvo tiktais vidurinėje fronto dalyje sunaikintos kelios patrankos, daug pakinkytų vežimų, per 60 sunkvežimių ir 4 šarvuočiai.

Luzono saloje eina smarkiausios kovos

Amerikiečiai į ši frontą atsiuntė pastiprinimų. Kovose jau varlojami sunkieji ginklai

SANCHAJUS. XII. 23. Luzono saloje prie Lingayeno įlankos nakti į antradienį, Jungtinės Valstybės atsiuntus pastiprinimų,

prasidėjo smarkios kovos. Taip pat į kovas plačiu mastu įsi-kišo sunkieji ginklai,

kaip sako antradienio rytą pranešimai iš Manilos. Japonai prasiveržė į Šv. Tomo miesto. Kitas japonų išlaipinimas pranešamas iš Agno, Lingayeno įlankos pietinėje dalyje. Ir Jungtinės Valstybių kariuomenės vadovybė jau praneša, kad japonų lektuvų veikla Filipinuose dabar dar stipresnė, negu buvo anksčiau. Japonų lektuvai bombomis puolė keliais bazes ir parverė niekais Jungtinės Valstybių kariuomenės pajėgų mėginius kliudytį. Japonų išlaipinimui Luzono vakariname pakraštyje.

TOKIO. Domei žioniomis iš Sajogono, japonų kariuomenė dabar yra už 15 mylių į Šiaurės vakarus nuo Ipoho. Ipoho kritimas, kaip pranešime sakoma toliau, būsią tokį pat katastrofiką. Jeigu ne daugiau, kaip Penango praradimas, nes užėmimas Ipoho iš japonų pusės atidarys modernų kelią žygui į Singapūrą.

TOKIO. Vyriausiosios imperatoriaus būstinių kariuomenės ir laivyno skyrių praneša, kad japonų kariuomenė, išskelta Mindanao saloje, glaudžiai bendradarbiaudama

su jūrinėmis pajėgomis visiškai užėmė šios Filipinų salos sostinę Da-va.

TOKIO. Domei pranešimu, japonų kariuomenė Hongkongo saloje palaužė paskutinį britų pasipriešinimą ir puolė paskutines išvirkintas pozicijas prie Tapingo ir Kilio, po to, kai pirmadienio vakare iš užėmė Cameronbergo tvirtovę. Šio kalno gynybos įrengimai ir kaimyniniai gynybos įrengimai paimti per naktinį puolimą. Kaip agentūra toliau praneša, per veiksmus prie Hongkongo iki gruodžio 23 d. britų belaisvių skaičius pasiekė 1.119, kurių tarpe 116 anglų, 814 indų ir 187 k'niečių. Prieš armija, konstatuoja Domei, yra pradusis drasa, o priešo kariuomenės moralė yra labai silpna.

ANGLAI HONGKONGE DAR TEBEŠILAIKO

NANKINAS. Dėl karienės padėties Hongkonge japonų armijos atstovas pranešė, kad anglai pirmadienį dar tebesilaike septyniuose sustiprinimose, kurie buvo narsiai ginami. Japonai ir toliau puola su nemažėjančia energija. Toliau japonų armijos atstovas pranešė, kad Kaulunas buvo paimtas nakties puolimo metu, kovoja durtuvalis viras prieš vyra. Tam puolimui buvo panaudota specialiai parengta japonų kariuomenė.

AMSTERDAMAS. XII. 23. Kaip Reuteris praneša iš Beiruto, nepa-

prasitas Roosevelto pasiuntinys Vidurinės salos sostinę Da-va. William Bullittis pirmadienį iš Damaskaus atvažiavo į Beirutą. Jis atsilankė pas Libanono respublikos prezidentą Alfred Naccache ir pas užsienių reikalų ministro Hamid Frangieh.

PARYZIUS. „Paris Midi“ pranešimu, buvęs komunistinis Paryžiaus priemiestis Montreuil burmistras valtar revolvelio šūviais vieno dviratininko buvo sunkiai sužeistas. Dviratininkas pabėgo.

Liūdnos anglams žinios iš Rytų Azijos

AMSTERDAMAS. Londono telegramų agentūra dėl karienės padėties Rytų Azijoje, tarp kitok, rašo: „Japonai yra priaugę pasitikti bet kokią orą ir laivyno pajėgą, kokia Didžioji Britanija ir Jungtinės Valstybės galėtų pasiusti prieš juos. Kiekvienu atveju Jungtinės Valstybės teks išlaikyti sunkų bandymą“. Britų kariuomenės pasitraukimui Malajų pusiasalyje Londono telegramų agentūra paaškina tuo, kad ten britai netekė aerodromų, kad jų susiseiki mo keliai néra saugūs ir japonų karinė aviacijos pranašumu. „Padėtis Ramajame vandenye yra rimta — baigia Londono telegramų agentūra savo samprotavimus. Tai yra viškai pasidaves japonams, Penan-

gas yra paimtas, o Singapūrui gresia pavojus.

ITALIŲ PRANEŠIMAS

ROMA. XII. 23. Vyriausioji kariuinių pajėgų vadovybė praneša:

Džebelyje, Cirenaikoje, kur vyko žvalgybinių dalių veikla, padėtis yra nepaskelbusi. Pažymėta susitipinta priešo artillerijos veikla prie Bardijos ir Sollumo pozicijų.

Nepalankus oras varžė oro pajėgus veiksmus. Tobruką ir Derną sekmingai bombardavo vokiečių oro pajėgų dalys. Italų ir vokiečių lektuvai per pakartotinius Malto salos puolimus pataikė į karinius taikinius, nors ir gyvai veikė priešo gynyba.

ITALIJA PASKYRĖ POLITINIĮ IGALIOTINĮ PARYŽIUJE

ROMA. Kaip oficialiai pranešama, Italija, susitarusi su Reicho vyriausybė, kaip ir Vokietija, paskyrė politinių igaliotinių Paryžiuje. Šiam postui paskirtas ambasadörus Gino-Butis. Vichy vyriausybė apie ši paskyrimą informuota.

VOKIEČIŲ AMBASADORIUS PARYŽIUJE ATVYKO Į BERLYNĄ

BERLIN. Wilhelmstrassėje į klausimą dėl naujo momento vokiečių prancūzų santiukuose buvo pareikšta, kad šiuo metu esa negalima pas'akyti. Kaip girdėti, vokiečių ambasadörus Paryžiuje Abetzas šiuo metu vieši, Berlyne.

STOCKHOLMAS. Associated Press žioniomis, Jungtinės Valstybių kariuomenės Rytų Azijoje vyriausioji vadovybė praneša, kad visiškai nepatvirtintinė gandai, esa, prie Lin-gajeno nuskandinti 47 japonų transporto laivai.

Dideli sunkumai privertė Churchillį išvykti į Vašingtoną

Vokiečių spauda apie naujają Churchillio susitikimą su Rooseveltu

BERLIN. Churchillio viešėjimas Vašingtone čionykščius politinius sluoksnius, visų pirmą, interesuoja todėl, kad čia ižiūrimi tam tikri simptomai. Kalbama apie nedvi-prasmišką Churchillio kelionę į Kanosą, kuri, kaip išsitikinama Wilhelmstrassėje, iššaukta Roosevelto. Wilhemstrassėje taip pat reiškiama nuomonė, kad ši susitikimą sukėlė katastrofiskas anglų amerikiečių karo vedimo padėtis. Vadovaujantieji Anglijos ir Jungtinės Valstybių vyrai, kaip pareiškiamas toliau, yra priversti daryti plėčios reikšmės nutarimus, kad galėtų iweikti šią katastrofiską padėtį. Wilhemstrassėje manoma, kad Rooseveltas pareikalaus į Churchillio sąlygų, kurios gilių paliess anglių gyvenimą ir susikirs su anglių ir amerikiečių tautų interesais ir labai sunku, jeigu tik iš viso

įmanoma, surasti šiemis interesams bendar vardi.

Bet kuriuo atveju įtakinguose Reicho sostinės sluoksniuose Churchillio kelionę, kaip reiškinys lemtingos padėties, į kurią atsidurė Amerika, netekdama savo Ramiojo vandenyno laivyno, ir Angliją, kuriai gresia pavojus netekti svarbiusios jos egzistencijos pozicijų.

BERLIN. Antrašėmis „Churchillis iššaukas į Jungtinės Valstybes“, „Roosevelto iššaukas“ spau-

domas, surasti šiemis interesams bendar vardi. Bet kuriuo atveju įtakinguose Reicho sostinės sluoksniuose Churchillio kelionę, kaip reiškinys lemtingos padėties, į kurią atsidurė Amerika, netekdama savo Ramiojo vandenyno laivyno, ir Angliją, kuriai gresia pavojus netekti svarbiusios jos egzistencijos pozicijų.

„Berliner Boerenseitung“ rašo, kad, turimi dalykai, kurių toli gražu per maža efektyviai patenkinti Roosevelto sukurtam pasaulinio karo reikalavimams, turi būti padalyti, kad kur nors nepasireikštus trijų pakto valstybės jau pasirūpins, kad tos nel-

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 61

Betr: Zahlung der rückständigen Wohnungsmiete
in nationalisierten Häusern

1. Ich habe festgestellt, dass trotz meiner öffentl. Bekanntmachung Nr. 27 vom 20. September 1941 nicht alle Mieter der nationalisierten Häuser ihre rückständigen Mieten bezahlt haben.

Ich fordere hiermit alle Mieter letzmalig auf, ihre rückständigen Mieten sofort einzuzahlen und zwar:

a) haben Mieter von Räumlichkeiten in nationalisierten Häusern, in denen ein vorläufiger Hausverwalter nicht eingesetzt ist, die Miete an die für sie zuständige Zahlstelle der Komunalbank einzuzahlen.

b) haben Mieter von Räumlichkeiten in nationalisierten Häusern, für die ab 1 November ein vorläufiger Hausverwalter eingesetzt ist, die bis zum 1. November 1941 angefallene Miete an die zuständige Zahlstelle der Komunalbank und die nach dem 1.

November 1941 zu zahlende Miete an den vorläufigen Hausverwalter zu zahlen.

Mieter, die eine Zahlungsaufforderung nicht erhalten haben oder denen die Höhe der Miete nicht bekannt sein sollte, haben sich die erforderlichen Angaben bei ihrem zuständigen Wohnungs - Bezirkskantor zu holen.

Dasselbe gilt auch für Mieter von nicht bewohnbaren und gewerblichen Räumen.

2. Falls die rückständige Miete nicht bis zum 15. Januar 1942 bezahlt wird, erfolgt die kostenpflichtige Zwangseinziehung durch die städt. Vollstreckungsstelle. Sollte die zwangsweise Einziehung der Miete ohne Erfolg sein, so erfolgt die Zwangsräumung der Wohnung.

Der Stadtkommissar
In Vertretung
gez. KAIFLER

Kauen, den 22. Dezember 1941.

Kauno Mieslo Komisaro

Skelbimas Nr. 61

Dėl nesumokėtos nuomas mokėjimo nacionalizuotuose namuose.

1. Nustatyta, kad nežiūrint mano 1941 m. rugėjo mėn. 20 d. skelbimo Nr. 27 dar nevisi nacionalizuotu namu nuomininkai sumokėjo atsilikus nuomas.

Siuo paskutiniu kartą kviečiu visus nuomininkus tuoju sumokėti atsilikus butų nuomas, būtent:

a) patalpu nuomininkai naciona-
lizuotuose namuose, kuriems laikinieji namų valdytojai nėra paskirti, nuomas turi mo-
kėti atitinkamoje Komunal-
nio Banko kasoje.

b) patalpu nuomininkai naciona-
lizuotuose namuose, kuriems nuo 8 m. lapkričio 1 d. yra paskirti laikinieji namų val-
dytojai, nuomas už laiką iki 1941 metų lapkričio mėn. 1 d.
moka atitinkamoje Komuna-

lio Banko kasoje, už laiką nuo 1941 m. lapkričio mėn. 1 d. moka laikinajam namu valdytojui.

Nuomininkai, kurie negavo mokėjimo pranešimo arba nežino jems skirtos mokėti butų nuomas dydžio turi teirautis atitinkamo rajono Butų kontoroj.

Aukščiau pasakyta taikoma ir ne-
gyvenamų bei verslo patalpų nuomininkams.

II. Jei atsilikusios nuomas vis dėlto iki 1942 m. sausio mėn. 1 d. nebūtų sumokėtos, priklausoma butų nuomas suma su visomis išlaidomis bus pri-
verstina išeškota per Miesto Mokesčių policiją. Jei priverstina nuomas išeškoti nepavykti, nuomininkas bus jėga iškraustytas.

Miesto Komisara pavaduoja
pas. KAIFLER

Kaunas, 1941 m. gruodžio mėn. 22 d.

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 62

Alle Personen und Behörden, die früher von der Stadtverwaltung auf eine bestimmte und unbestimmte Zeit Grundstücke gepachtet haben und diese auch benutzen, sind zur Zahlung der seiner Zeit fastgesetzten Pachtbeträge verpflichtet.

Die Zahlung der f. die Jahre 1939, 1940 und 1941 geschuldeten Beträge hat bis 10.I.42 zu erfolgen. Nach Ablauf dieser Zeit werden die rückstän-

digen Beträge zwangsläufig beigetrieben.

Ob und in welchem Umfange die seiner Zeit abgeschlossenen Verträge wieder aufleben, bleibt einer späteren gesetzlichen Regelung vorbehalten.

Der Stadtkommissar
In Vertretung
gez. KAIFLER

Kauen, den 20. Dezember 1941.

Kauno Miesto Komisaro

Viešas skelbimas Nr. 62

Visos įstaigos ir asmenys, kurie anksčiau nuomojo iš Miesto Savivaldybės termininės ir netermininės nuomas teisėmis žemės sklypus ir juos iki šiol naudoja, privalo mokėti pagal nuomas sutartis nustatytą nuomą.

Nuomininkai už 1939, 1940 ir 1941 metus privalo būti sumokėti iki 1942 m. sausio 10 d. Terminui praėjus, ne-

suomkēta nuoma bus išeškota pri-
verstina.

Ar veiks tam tikru laiku sudarytios nuomas sutartys ir kokiuoje apimtyje jos veiks, tatai liks tolesniams teisiskam sutvarkymui.

Miesto Komisaro pavedamas
pas. KAIFLER

Kaunas, 1941 m. gruodžio 20 d.

Bekanntmachung

Im Einvernehmen mit dem Herrn Generalkommissar in Kauen erlasse ich folgende Bekanntmachung:

Sonnabend, der 27. Dezember 1941 ist kein gesetzlicher Feiertag. Ein Ruhen der Arbeit an diesem Tage, kommt daher grundsätzlich nicht in Betracht.

Es bestehen jedoch keine Bedenken, wenn offene Verkaufsstellen an diesem Tage um 12 Uhr schließen.

Sofora in den einzelnen Betrieben, die Wiederaufnahme der Arbeit am Sonnabend den 27. Dezember auf Grund der besonderen technischen Bedingungen Kosten Verursachen würde, die ausser

Verhältnis zu dem Wert der an diesem Tage geleisteten Arbeit stehen, kann der Leiter des Unternehmens das Ruhen der Arbeit anordnen. Die hierdurch ausfallende Arbeitszeit ist jedoch durch Nacharbeit in der Zeit vom 2. bis 15. Januar auszugleichen. Ein Überstundenzuschlag fuer die dadurch entstehende Mehrarbeit darf nicht gezahlt werden. Fuer lebenswichtige Betriebe kommt ein Aussetzen der Arbeit nicht in Frage.

Generalrat fuer Arbeits- und Sozialwesen

Kauen, den 23. Dezember 1941.

Skelbimas

Susitarės su Ponu Generaliu Ko-
misaru Kaune, skelbiu ši pranešimą:
Seštadienis, 1941 m. gruodžio 27 d.,
nėra įstatymine šventės diena, tad, kaip
taisyklė, šia dieną nepolisaujama. Ta-
čiau nedraudžiama viešas parduotu-
ves ta dieną uždarysti 12 valanda.

Kiek at-kirose įmonėse šeštadienį,
gruodžio 27 d. imanlis darbo, dėl ypa-
tingų techninių sąlygų, gėlėtų susida-
ryti išlaidų, nestitinkančių ta dieną at-
likto darbo vertel, įmonės vedėjas gal-

nustatyti, kad ta diena nedirbama. Dėl
to iški uži darbo laiką reikia atidirbt,
laikotarpyje nuo sausio 2 d. iki 15 d.
dirbant virš normalaus darbo laiko. Už
šiuos antvalandinius darbus nemokamas
antvalandinių darbu priedas.

Gyvybiniai svarblos įmonės negali dar-
bo nutraukti.

Darbo ir Socialinė Reikalau-
Generalinis Tarybos

Kaunas, 1941 m. gruodžio mėn. 23 d.

Japonijos karos ūkio bazės Rytų Azijoje nepaprastai didelės ir be galio turintos

BERLIN. Japonijos karos ūkio

bazė Rytų Azijoje, kaijp DNB iš kompetentingų sluoksnių patyrę, apima ne tik tai japonų salas nuo Taivano (Formozos) iki Sachalino, ne tik tai Korėja ir Mandžukuo, taip pat Japonijos užimtą didžiąją Kinijos dalį, bet taip pat sajungininkų Tajo ir prancūzų Klonijos Indokinijoje. Šios bazės didumas bus ažus, jei prisiminsime, kad viena Indokinija turi 740.000 kv. kilometrų plotą, vadinas, daugiau kaip tris kartus tāk, kaip Didžioji Britanija su Šiaurės Airija. Taip pat ir 23 milijonai gyventojų yra žymus skaičius, nes šie gyventojai Europos salygomis perdaug tankiai gyvena abiejuose Mekongo ir Tongkingo upių derlinguose slėniuose. Jie daugiausia verčiasi ryžių auginimu. Indokinija su savo ryžių gamyba stovi trečioje vietoje pasaulyje po Birmos ir Tajo. Kadangi

gi ir Tajo ryžiai tenka Japonijai, Japonijos maitinimas yra užtikrinamas. Greta kitų svarbių kultūrų, paveldžių, kukurūzų, pupelių, išairių prieskoniu, tabako, medvilnės ir dažų augalų, ypač gaminamas kaučukas. 1938 m. Jungtinės Valstybės iš čia išsivežė 28% viso savo gumo pramonė reikalingo kaučuko. Mineralų srityje Japonija gavo žymias teises į Indokinijos mineralų kasyklas. Kadangi pačios Indokinijos pramonė yra menka, šiandien Indokinijos žallavos beveik išimtina tarnauja Japonijai.

ANGLAMS TOL RYTUOSE TRŪKSTA GINKLŲ

AMSTERDAMAS. Britų informaciją tarybos pranešimą iš Singapūro, vyravusias britų kariuomenės vadovas Tolimuojuose Rytuose Sir Robert Brooke Pophamas spau-

Portugalijoje įvyko daug demonstracijų prieš Timoro užpuolimą

LISABONA. Portugalu visuomenės reakcija į ministerijo pirmmininko Dr. Salazaro kalbą apie neteisėtą Portugalų Timoro okupavimą, atliktą anglų, paskatino vyriausybės laikraštį „Diaro Damana“ konstituoti, kad dabar tautinės vienybės tikrovė yra aškiai matomas ir styrėjantis faktas. Nors šis dalykas įvyko tol'miausioje Portugalų imperijos zonoje, visiems portugalams padarytas nepaprastai stiprus įspūdis. Visas pasaulis patyres, kad jie stovė kaip vienas vy-

ras ir kad bet kurioje portugalų žemės dalyje susikristalizavusi nedaloma Portugalų imperijos siela. Visoje šalyje įvyko didelės demonstracijos prieš Timoro užpuolimą. Išviliuose kinuose, kur buvo demonstruojama Australijos savaitinė apžvalga ir anglų savaitinė apžvalga, kurioje pasirodė Churchillis, publiko priešta prie tokio demonstracijos, kad įmonės buvo priverstos nutrauktis filmų demonstravimą.

Bekanntmachung

über die Preise fuer Lebend- und Schlachtfügel vom 20. November 1941!

Gemäss § 4 der Allgemeinen An-
ordnung über die Preis- und Lohn-
gestaltung im Ostland vom 11. Sep-
tember 1941 (Verkündungsblatt S. 7)
bestimme ich für die Generalbezirke

Lettland und Litauen mit Wirkung
von 20. November 1941 folgen-
de Höchstpreise für Lebend- und
Schlachtfügel:

Lebend	Geschlachtet
Erzeuger- verkaufs- preis	Kleinver- kaufs- preis
R.M je kg	
Gänse	1.— 1.20 1.10 1.60
Truthühner	0.90 1.10 1.20 1.55
Enten	1.10 1.40 1.40 1.80
Suppenhühner	0.80 0.95 1.05 1.35
Junggeflügel, Hühnchen, Hähn- chen, Backhähnchen	1.05 1.20 1.40 1.75
Gänse- und Entenklein	— — — 0.80

Die in der Bekanntmachung Nr. 1
über Preise für landwirtschaftliche
Erzeugnisse im Ostland (Verkün-
dungsblatt S. 8) unter VI festge-
setzten Preise für Geflügel treten

ausser Kraft.
Riga, den 20. November 1941.
Der Reichskommissar für das Ostland
In Vertretung
gez. PRÜNDT

Skelbimas

šeštų ir papiaulų paukščių kainų 1941 m. lapkričio 20 d.

Pasirėmės 1941 m. rugėjo 11 d.
bendro potvarkio dėl kainų ir atly-

ginimui nustatymo Rytų Krašte 4 Š.
už gyvus ir papiaulius paukščius, vei-
(Skelbimu Žinios ps. 7), nustatau kiančias nuo 1941 m. lapkričio 20 d.:

Gyvi	Papiauti			
Kaina	Mažmeni- gaminio para- tojui	Kaina	Mažmeni- gaminio para- tojui	Kaina
Ząsys	1.—	1.20	1.10	1.60
Kalakutės	0.90	1.10	1.20	1.55
Antys	1.10	1.40	1.40	1.80
Vištros sriubai	0.80	0.95	1.05	1.35
Jauni paukščiai, vištės, gai- džiukai, kepimai gaidžiukai	1.05	1.20	1.40	1.75
Žąsų ir ančių liekanos	—	—	—	0.80

Skelbimu Nr. 1 apie kainas žemės
ūkio gaminiams Rytų Krašte (Skel-
bimu Žinios ps. 8) VI sk. nustatytos
paukščių kainos nustoja galiojusios

Kauno Didysis Teatras

Penktadienį, gruodžio 26 d., 13 val.

CIGONU BARONAS

J. Strausso 3 v. komiška opera
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM
Abonent. bilietai negalioja
Penktadienį, gruodžio 26 d., 18,30 val.
premiera

PIRMAS SKAMBUTIS

Heneken ir Koolius 3 v. komedija
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM
Abonent. bilietai negalioja
Šeštadienį, gruodžio 27 d., 18,30 val.

COPPELLIA

Deliblo 3 v. baletas
Bilietai nuo 0,40 — 2,00 RM
Abonent. bilietai galioja
Sekmadienį, gruodžio 28 d., 13 val.

PRISKELIMAS

P. Vaičiūno 5 v. komedija
Bilietai nuo 0,20 — 1,00 RM
Abonent. bilietai negalioja
Sekmadienį, gruodžio 28 d., 18,30 val.

LOHENGRIŅAS

R. Wagnerio 4 p. opera
K. Petruskui dalyvaujant.
Bilietai nuo 0,50 — 2,50 RM
Abonent. bilietai galioja

Kauno Jaunimo Teatras

Svenčių programa

Penktadienį, gruodžio 26 d. 15 val.,
KALĘDU SENELIO NUOTYKIAI

ir premjera

PIEMENAITĖ IR KAMINKRĒTYS

4 pav. inceznuota Anderseno
pasaka.

Bilietai 0,20 — 0,70 RM

Šeštadienį, gruodžio 27 d. 14 val.,
KALĘDU SENEJO NUOTYKIAI

ir

PIEMENAITĖ IR KAMINKRĒTYS

4 pav. inceznuota Anderseno
pasaka.

Bilietai 0,20 — 0,70 RM

Sekmadienį, gruodžio 28 d. 14 val.,
KALĘDU SENEJO NUOTYKIAI

ir

PIEMENAITĖ IR KAMINKRĒTYS

4 pav. inceznuota Anderseno
pasaka.

Bilietai 0,20 — 0,70 RM

Bilietai parodami teatro kasoje
kasdien nuo 10 — 14 ir nuo 16 — 18
val.

TEATRAS

Ožeškinės g-vė str. 27.

Programa įvairi ir įdomi, dalyv.
kupletistui Biržiniui.

Seansai: 18 ir 20 v. v.

Šventadieniais 16, 18 ir 20 v. v.

Bilietai nuo 0,30 iki 0,90 RM, par-
duodami teatro kasoje nuo 12 iki 14 v.
v. ir valanda prieš vaidinimą.

I L A I S V E

Kaunas, Duonelaičio 24.

REDAKCIJA interesantus priiminięja
12—13 ir 17—18 val. Telefonai:
vyr. redaktoriaus 20520, red
sekretoriaus 21414, redakcijos
20530.

ADMINISTRACIJA dirba nuo 8 iki
18 val., prieš šventadienius —
nuo 8 iki 15 val. Tel. 26375.

Prenumerata (laikinė, siūlyiant pašt-
tu) 1 mėn. užsisakantiems 1
arba 2 egz. po 2 RM egzem-
pliorius, užsisakantiems daugiau kaip 2 egz. — po 1,50 RM
egzempliorius. Pinigus galima
siūlyti paštu arba per Lietuvos
Banko skyrius „Spaudos Žodis“
a. a. b. vardu (papr. ein. sašk.
Nr. 161560) Lietuvos Bankui
Kaune.

Skelbimai: Smulkūs skelbimai už
kiekv. 15 žodžiu arba ju dali:
1) darbo ieškantiems 0,30 RM;
2) darbo siūlantiems 1,50 RM;
3) pirkimo ir pardavimo reika-
liais 2 RM.

Valdinių ir prekybinių įstaigų
moniū, gydytoju ir pan. ske-
lbimai 1 petito eilutė 0,50 RM
Skelbimai priimami adminis-
tracijoje darbo metu ir talpi-
nami sekančios dienos nume-
ryje.

Leidžia: a. a. b. „Spaudos Žodis“
Spausdina „Žaibo“ spausdutuvė
(Kaunas, Duonelaičio 24).

SPORTAS

Suomijos sportininkai įrante

Beveik visi žinomi aktyvūs suomijos sportininkai yra įsivilkę karie milines ir dalyvauja kare. Kai kurie spėjo pasižymeti ir yra apdovanoti įvairiais ordinais. Slidininkas Olli Reimesas, žinomas iš 1936 m. olimpinėje žaidimyje, neseniai dekoruotas pačiu aukštuoju suomijų karionmenės pasižymėjimo ženklu. Jam suteiktas Mannerheimo kryžiaus riterio vardas.

Neatsilieka narantu ir kiti žymūs slidininkai: pasaulio meisteris Paavo Vierto, kaip savanoris, kaurasi pietų fronte, Leo Laakso yra lakiinas, Marama — pėstininkas, Alakulppis — vyr. leitenantas.

Lengvataletai Taisto Maekis ir Iso-Hollo dalyvauja karie žygje Karelio, letininkas Matti Jaervinenas yra smogiamojo dalinio vadasis, jo brolis Akilles — tankininkas. Klūtinis bėgikas Paelloe, būdamas pionierius, sunaikino vienę 52 tonų tanką. Suolio

i aukštū meisteris Nicklenas tarnauja ryšininku, taip pat šuolininkas Kalima, darbuojasi priešlektuvinėj, ilgu nuotoliu bėgikas Pekuris tapo poli- ciniukui, gi gimnastas Seeste pasižymėjo kai kurį salų užėmimė.

Daug žymiu, sportininkų žuvo, ju tarpe ietis pasaulio meisteris Mikko la, negrėžė iš skridimo bombarduoti Murmansko geležinkelio, Maratono Europos meisteris Muinonenas ir boksininkas Suvis sužeisti guli ligoninėse. Suomijos sportininkų darbais kare suomij tauta didžiuojasi.

GERIEJI SVEICARIJOS TENISININKAI

Šiemet sudaryta tik geriausiu vyrų lentelė, kuri atrodo taip: 1) Pfafas, 2) J. Spitzeris, 3) Maneffas, 4) Buseris, 5) Grange, 6) R. Spitzeris ir 7) W. Spitzeris. Dėl atitinkamų prie- zasčių moterų lentelė nesudaryta. Toks pasielgimas sukėlė susidomėjimą.

KAUNO VALSTYBINĖ MAISTO GAMINIŲ PREKYBA CENTRAS:

Laisvės al. Nr. 32 Tel. 24317

Kauno Maisto Gaminių Prekyba kasdien per savo 70 parduotuvius aprūpina maistu virš 70.000 Kauno miesto gyventojų.

Kauno Maisto Gaminių Prekyba turi apie 500 tarnautojų ir darbininkų, kurie dirba miesto gyventojams skirtais maisto produktais laiku ir tiksliai aprūpinti.

Visiems mūsų gerb. klientams linkime Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingu Naujuju Metu!

5161(1)

PADEKA

J. E. Vysk. Paltarokui, J. E. Arkiv. Rainiui, J. E. Vysk. Brizgiui, kun. Prof. Kuraiciui, Kun. Prof. Cesniui, Tėvui Bieliūnui, Kanaun. Sidlauskui, Šiaulių klubonui kun. Bylai, kun. Dzegoraičiui, kun. Vaitiekūnui, kun. Lipniūnui, Šiaulių abiejų parapijų bažnyčių kuni- gams, T. T. Kapucinams ir T. T. Jezuitams Šiauliuse, Finansų Generaliniams Tarėjui p. Matulionui, profesoriams: kun. Dr. Gruodžiui, Dr. Ivinskui, Dr. Ambravžiūnu, gydytojams: Dr. Z. Salkauskienei, Dr. Jasaičiui, Dr. Zilienskiui, Dr. Silvestravičiui, Kauno ir Vilniaus Universitetams, Prekybos Institutui, Šiaulių Mokytojų Seminarijai, abiem Šiaulių Gimnazijoms, Šiaulių Prekybos Mokyklai, Šiaulių Muzikos Mokyklai, Šv. J. S. Kongregacijos Pradžios Mokyklai, dalyvavusiai laidotuvėse studentijai, Kauno studentų atstovams ir visiems, kurie palydėjo brangų mums velionį Stasių Salkauskai Š. m. gruodžio 8 d. į amžiną poilsio vieta arba kitokiu būdu jų pagerbė, o iргi ir tiems, kurie raštu ar žodžiu pareiškė mums savo užuojauta, — tai rame nuoširdžiausia padėka.

Našlė su sūnumi, motina, broliai ir seserys.

SMULKŪS SKELBIMAI

Siūlo darbo

Reikalinga praslinavinusi tarnaitė.
Kreiptis nuo 15 val. iki 18 val. Vie-
nybės aikštė 9a, but. 1. 5101(2)

**Kauno I gimnazijai reikalingas sek-
retorius.** Kreiptis: Kaunas, Laisvės
Alėja Nr. 55. 4981(3)

Vienam asmeniui reikalinga rimta
savistovi šeimininkė. (Geistina rekomendacijos). Atlyginimas — užlaiky-
mas. Kanto 3, b. 7. Kreiptis asmeini-
kai nuo 16 val. 5175(1)

Miškų urėdijai Jasiūnuose reikalin-
gas buhalteris. Sužinoti Kaune, telef.
21804. 5150(1)

Namų ruošai reikalinga mergaitė.
Prūsų 2, b. 3, nuo 13 — 18 val.
5151(1)

Tytuvėnų vaistinei skubiai reikalin-
gas vedėjas — provizorius arba
padėjėjas. Vieta kurortinė. Pragyvenimo
salygos geros. 5147(1)

Parduodu sidabrinė lape. Kreiptis
raštu „I Laisvė“ administracijai Nr.
4328, Rinkevičiūtė Veronika. 5176(1)

Skubiai parduodama siuvama maši-
na „Singer“, patefonas ir medžiaga.
Sužinoti Zarasu 17, b. 2. 5170(1)

Parduosiu fortepijoną firmos
„Mühlbach“ geram stovą. Sužinoti
Poškos 12, b. 2, nuo 5 — 7 val.
5173(1)

Noriu pirkti paltą — kailinius, vail-
kai vežimėli, Kudirkos raštus ir Enci-
klopediją. Siūlyti tel. 25827. 5174(1)

Valstybiniam odų apdirbimo fabri-
kui „Ringė“, Balbieriškyje, reikalin-
gas techninis vedėjas.

Prašymą su curriculum vitae siūlyti
direktorius vardu, Balbieriškio pšt.
5166(1)

Ieško darbo

Jonas, nevedės vargo minčas ieš-
kietas. Pageidauja Ukmergės ap.
Kreiptis nurodant salygas Stasiui Rin-
kevičiui Pa... Ukm. ep. 5093(3)

Vargonininkas, sugebės vesti chora,
turis gera praktiką, tuoju ieško pro-
vincijoje vargonininko vietas.

Rašyti: Kaunas, Saldytuvo g. Nr. 10,
bt. 4, Aleksui Stoškui. 4986(1)

Šachmatai

50 metų nuo L. Paulseno mirties

Nesenai suejo 50 metų nuo vieno geriausiu XIX a. šachmatininku didmeisterio L. Paulseno mirties. Jis gimė 1833 m. Vokietijoje (Lippe-Detmold). Dvidešimt vienerių metų būdamas, prekybos reikalais išvažiavo į Ameriką, kur susitikę su Paul Morphy, pagilina savo šachmatų lošimo supratimą. Pirmame Amerikos šachmatų kongrese, įvykusiam 1857 metais, jis gavo 2 prižiūrėti, leidės tik vienam Morphy save pralenkti. Greit po to Morphy nugalejo jį mačia katastrofiška pasekė +8—1—3. Grįžę į Europą, Paulsenas 1862 m. Londono turnyre vėl laimi antrą prižiūrėti. 1876 m. jis laimi mačia pries savo tautietį Adolfą Anderseną, ilgametį Vokietijos čempioną, o po dvieju metu po to įvykusiam Frankfurto prie Maino turnyre iškovoja pirmą vietą. Visuose, kituose — Frankfurto Nuernbergo ir Breslau turnyruose Paulsenas laimi prizus, pralenkdamas daugelį pirmiausių šachmatininkų. 1891 m. jis mirė savo téviškėj Lippe Detmold.

L. Paulsenas pasižymėjo ne tik kaip puikus šachmatininkas praktikas, bet ir kaip gabus teoretikas. Jo lošimo stilis skyrėsi nuo azartiško kitų XIX a. šachmatininkų stiliums, jo kombinacijos buvo pagrįstos sveikais pozicinio lošimo principais, o partijų pabaigu (endspillio) žinojimas stebino visus pereito šimtmecio šachmatininkus.

Zemiau duodame vieną Paulseno vertingą laimėjimą, charakterizuojantį jo sveiką pozicinio lošimo stilium.

Partija Nr. 2.

Tris žirgų debiutas, žaistas mačia 1857 metais.

Baltieji: L. Paulsenas.

Juodieji: P. Morphy.

1. e2—e4 e7—e5; 2. Zg1—f3 Zb8—c6, 3. Zb1—c3 Rf8—c5; (I tai baltieji ga-
lėjo eiti 4. Z: e5! su tolimesniu d4,
todėl geriau buvo 3... Zf6); 4. Rf1—b5
d7—d6; 5. d2—d4 e6:d4; 6. Zf3:d4
Rc8—d7; 7. Zd4:c6 b7:c6; 8. Rb5—a4
Vd8—h4. (Ši azartiška ankstyva puo-
lima Paulsenas atremia tiksliu loši-
mu). 9. 0—0 Zg8—f6; 10. Vd1—f3
Zf6—g4; 11. Rcl—f4 Zg4—e5; 12.
Vf3—g3 Vh4—f6; 13. Bal—d1 h7—h6;

Kalėdinis laiškas iš Rytų

Karo korespondentas Heinz Thiel

Mano mylimiausia motute!

Neliūdėk, kad aš ir šis metais ne-
su su Tavim. Kiekvienas ir per Ka-
lėdinas atlieka savo pareigas. Mes jas
atliekame prsnigtose apkusuose
priešais sovietų pozicijas. Pareigos
yra sunkios, tačiau ar aš nepriklauso
savo draugams, su kuriais aš šešis
mėnesius petys į petį kartu kovoju ir
pergyvenu visus pavauso Rytuoje, su
kuriais aš pergyvenau sunskių ir gražių
valandų, kurių gražiausioji bus
ta, kai mes Kūčių vakte sėdésime
prie eglutės ir kai iš didžiųjų rusų
žemės plotų prieš mus atsiskleis tė-
vynė, už kuria mes žygiamo, ko-
vojame ir išveriame, kol pasiekiamė
pergalię?

Tu rūpinies? Ar tu galvoji, kad
mes esame vienisi ir aplieisti čia lau-
ke? Kur yra draugai, kur vienminčiai
žmonės yra atsidėjė kilnai idėjai,
ten niekada jie nėra vienisi. Per karą
susidrės draugiškumas nepazista,
kas yra būti aplieistu. Mes esame už
tūkstančių kilometrų nuo Jūsų, o vis
dėlto Jūs vesi būsite mūsų tarpe Kū-
čiu vakte.

Praėjusias metais tai buvo Pran-
cūzijoje. Mes sėdėjome savo paprasta-
me kambaryje prie Ispanijos sienos ir
klausėmės per radija tos transliacijos, kuri i vienintelę didžiąją valandę
šeima sujungė mus visus — visvien
kur buvome: ar Narvike, Hendaye
tėvynės prieglobyste ar tolimes jū-
rose. Visiškai netoli nuo nūs vena-
me mažame Valdajaus aukštumų bunkeryje
bus irentas mikrofonas, ir toli
Rytuoje puškarininkis galės pirmą
kartą kalbėtis su savo jauna žmona,
vyr. grandinių išsauki savo broli, tar-
naujant Afrikos korpe, ir tas grandini-
nis, kuris yra jauniausias iš keturių
lauke esančiu savo broliu, per
eteri Kalėdinas proga pasveikins savo
tėvą Hannoverye. Jie kalba už vi-
sus, kurie šiaurinėje Rytų fronto da-
lyje stovi savo postuose; iu linkėj-
mai yra mūsų linkėjimai. Taigi, my-
limiausia mano motute, tu pėstininku
linkėjimus priimk taip, kaip mano
linkėjimus.

Praėjusias metais tai buvo Pran-
cūzijoje, ir įvyko daug gražių dalykų,
kurių aš švenčiau proga galėjau pra-
džiuginti Tavo Širdį. Sovietų šalis ne-
žino nieko panašaus, nieko apie „ru-
sišką“ arbata, nieko apie pasakiskus
raudonus bei juodus ikrus. Kaip man
pasveikinimą priimk žalia eglės ša-
kele. Aš ją nulaūžau prie Volgos i-
tako, ten, kur, iš mišku ir pelkių i-
teka didžiausioje Europos upė. Iš šios
šakelės Tu suprasi didžia mūsų laiku
reikšmę ir visa istorinė platumą to
uzdavinio, prieš kuri mus pastato li-
kimis.

Praėjusias metais tai buvo Pran-
cūzijoje. Tasyk mes sėdėjome rama-
me švariame kambaryje. Šiandien
mes liunksime siaurame bunkeryje
už 150 metrų nuo mūsų šaudoma iš
kulkosvaldžio. Tasyk buvo lyg Kalėdu-
talika. Šiandien gi smarkiausia kova.
Tačiau kaip daug relikšmės turi iš-
orinių dalykų, Karo ugnėjyje mes
išjome tvirtą žvilišnį ir žūrimė ne-
tieki į lūktus bei kulis, kiek į pati
branduoli. Lauke krenta didžiulės
snaigės, ir sniegas girdžia po sargy-
blio kojomis. Mes sėdésime aplink
savo eglutę, kurią atvėžėme po pa-
skutinio žvalgybos žygio. Krešnyje
truskės eglinės malkos, skleisdamos
maloniai šilumą. Iš sienos į mane žū-
rėjo Tavo paveikslas, ir iš Tavo ry-
sulėlio, kurį dabar dar rūpestingai
saugo vyr. viršila, dvelks į mane vi-
šas Tavo motinės meilė. Mes būsi-
me laimingi ir gausiai viskuo apdo-
vanoti. Per didžiausius plotus mes nu-
eismės pas Jus, į jaunku kambary-
Jūs būsite mūsų bunkeriuose, ir tai
mes drauge pergyvensime šias nuo-
tabias karos Kalėdinas suprasime ju-
prasmę — išdidžiai prisimindami di-
džiausius Vokietijos metus ir drasti-
be baimės susikaupdam prieš naujus
didžiuosius uždavinius, kurie veda mus
i pergalę dėl tėvynės.

Su tokiu pasitikėjimu sveikinu i-
bučiuoju Tave

Tavo HEINZ

Nauja vokiečių knyga apie Napoleona

Kaip vokiečių žurnalas „Die Woche“ (50 Nr.) skelbia šioms dienomis pasi-
rodys nauja vokiečių knyga apie Na-
poleoną. Knyga yra parašyta Reichs-
leiterio Philippo Bonhlerio, vokiečių
Führerio raštinių viršininko, kuris pa-
rašė knygą išsamiai, kruopščiai išstudi-
javęs medžiagą iš naujai nušviestų Na-
poleono asmenių. „Die Woche“ savo
prierase pažymi, kad iki šiol vokiečių
literatūroje būta dviejų rūšių apie Na-
poleoną knygų. Vienos knygos valsiā
išgirdavo nepaprastą Napoleono žvaigž-
de, o kitos jei ir pasakydavo koki Napo-
leoneas sudavė smūgių Vokietijai, tačiau
pasakymas buvo tik menkas gramas vi-
so to, kas buvo padaryta.

Dabartinė Philippo Bonhlerio knyga
nušvielia Napoleono karieros bėgi, o taip
pat panagriniė, kas Napoleono buvo
padaryta Vokietijai. Napoleonas mirė
šv. Elenos saloje 1821 m. gegužės 5 d.
ištardamas šiuos žodžius: „Prancūzai...

su ginklais... kariuomenės avangardas“.

Tačiau Vokietijai Napoleono vardas rei-
kė didel karinį nužeminimą, o taip
dideli politini sustingimai. Tokiomis
sentenciomis yra pradedamas straips-
nells, pažintas iš naujosių knygos apie
Napoleoną. Labai įdomi tai, kad kny-
goje yra nubrėžama lygiagrečių tarp
Napoleono ir vokiečių tautos vado Adolfo
Hitlerio. Tai tam tikras skyrius,
kuris ir vokiečių žurnale „Die Woche“
yra paduotus („Adolf Hitler und Na-
poleon“). Knygos autorius čia pabrėžia
skirtumus tarp šių dviejų vardų. Na-
poleonas buvo kareivis ir karvedys. To-
kiu šis ir pasileka. Tačiau Napoleonas
nebuvo Tautos vadas. Pagaliau, Na-
poleonas kalbėdavo atskirais trumpais
posakiais. Adolfas Hitleris drauge su
kario, karvedžio, valstybės vyrų talentu,
yra ir tautos vadas. Jo kalbos veikia
visa tauta. Be to, Adolfas Hitleris, bū-
damas intuicijos žmogus, kitaip sugeba
tautai vadovauti.

Profesinis auklėjimas ir darbo našumo kėlimas

Rašo Karo Valdybos Vyr. Tarėjas Woehrl, Igaliotinis Profesinėms Sajungoms

Profesinis auklėjimas Generalinėje Srityje pasidare skubota problema. Rastosios salygos yra vi-
šiskai nepatenkinamos. Todėl ten-
ka daug kā pradeti iš naujo, o kas
yra — išplėsti arba perstatyti.
Profesinio auklėjimo vykdymas
pirmasis yra Generalinė Švietimo
Vadybai su prie jos pritapusiu
Centrinis Suaugusiųjų Institutas jau
ankščiau sekmingai veikė. Tačiau
iki šiol toji veikla buvo nepakankam-
a, aludariams, pieninių mašinistams,
raidžių rinkėjams, spaustuvininkams,
drenažo darbininkams, mokio statybos
darbininkams, krosnininkams, patarnautojams, matininkams ir kitokiams speciali-
tams paruošti.

Užjmoninės kaip jaunimo, taip
išaugusiųjų paruošmas bei to-
bulinimas taip pat dar tik prade-
damas, nors šioje srityje Centrinis
Suaugusiųjų Institutas jau
ankščiau sekmingai veikė. Tačiau
iki šiol toji veikla buvo nepakankam-
a, aludariams, pieninių mašinistams,
raidžių rinkėjams, spaustuvininkams,
drenažo darbininkams, mokio statybos
darbininkams, krosnininkams, patarnautojams, matininkams ir kitokiams speciali-
tams paruošti.

Gausūs kursai (specialiai žemės
ūkyje reikalingiemis amatininkams
apmokyti) yra dar paruošiam
būvy. Be to, bus steigiami vaka-
riniai kursai profesinėms žionioms
pagilinti arba papildyti.

Perspecializavimas čia yra kaip
ir nepažystamas.

Kadangi tvarkingo ekonominio
planavimo nebuvo, o visuotinis
darbo jėgų trūkumas niekad ne-
pasireiškė, tai niekas nesupratė
ir uždavinio — tvarkyti darbo jė-
gų paruošimo reikėjimui.

Tai igalioti tenka išskirstyti iš
tinkrujų gausybę uždaviniai, kuriu-
os žemiau trumpai nurodau:

1. Paruošimas bei tobulinimas
pačioje imoniše,

2. Specialiosios armatų mokyklos,

3. Užmoninės paruošimas dieni-
niuose ar vakariniuose kursuose ir

4. Perspecializavimas.

Profesinio paruošimo bei tobulinimo
padėtis šiuo metu yra tokia:

Imoninės jaunimo, kaip specia-
listų darbininkų, ir suaugusiųjų
šiam reikalui paruošimas yra ap-
ne patenkintas, kaip skaičiumi, taip
ir kokybe. Iki šiol stigo bet kokio
nuodugnaus planavimo. Gamybi-
nės imonės, nesiskaitant ir jų pre-
kybine administracija, paprastai
paruoša tik tiek mokinį, kiek
joms načioms reikia, o dažnai nė
tieki nenaruošia. Amatininkai be-
veik visai neturi mokinii reikalingo
paruošimo. Imoniu darbininkai
specialistai paruošma gauna
amatių mokyklose, kuris normaliai
tesiasi keletė metų. Néra nei su-
derintu nuostatu paruošimo laukui
bei mokamai medžiagai, nei mokinio
ir meisterio egzaminams
tvarkyti.

Specialiosios, arba amatų, mokyklos yra gana gerai suorganizuotos ir aprūpintos gerais mokytojais, bet iš dalies jos yra tikrai
menkai išvengtos, laikomos ne-
visai tinkamose patalpose, o svar-
bius, nėra ju tiek, kiek reikėtų
specialistų paklausai patenkinti.
Šiuo metu esamose specialiosiose
mokyklose ruošiamos tiek jaunuolių:
mealininkų — 421, stalių — 334,
statybininkų ir keramikų — 22, odos apdirbėjų — 58, knygrinių — 24, elektrotechnikų — 451 ir
dažytoju — 53. Šis prieauglis yra toli gražu nepakankamas, kad
patenkintu būtiną specialistų paklausa, visų pirmu statyboje ir,
aplaimai, krašte su vyraujančiu žemdirbių sluoksniu.

Specialiosios mokyklos bus
žymiai plečiamos. Tatai bus tol-
būtina, kol su amatų pertvarymu
prasidės ir imoninės mokinų paruošimas.

Pačiomis imonėmis pakankamai
pasirūpinant amatininkų prieaugliu,

specialiosios mokyklos galės taip persitvarvinti,

kad ju išengtai tiktų paruošti ypač
kvalifikuotoms ir meminio pobūdžio darbo jėgomis.

2. Specialiosios mokyklos bus
žymiai plečiamos. Tatai bus tol-
būtina, kol su amatų pertvarymu
prasidės ir imoninės mokinų paruošimas.

Pačiomis imonėmis pakankamai
pasirūpinant amatininkų prieaugliu,

specialiosios mokyklos galės taip persitvarvinti,

kad ju išengtai tiktų paruošti ypač
kvalifikuotoms ir meminio pobūdžio darbo jėgomis.

Specialiųjų mokyklų išplėtimas
planai numato daugybės naujų
specialių mokyklų steigimą, o taip pat
ir esančiųjų praplėtimą visose
didesnėse Generalinės Srities vi-
tose, taip, kad šiuo būdu, trejiems
metams praejus, pasirodytu tūkstančiai naujų specialistų amati-

ninkų.

3. Užjmoninės profesinės paruo-
šimas bei tobulinimas, vykdomas
pačiuose klasuose.

Pačiomis imonėmis pakankamai
pasirūpinant amatininkų prieaugliu,

specialiosios mokyklos galės taip persitvarvinti,

kad ju išengtai tiktų paruošti ypač
kvalifikuotoms ir meminio pobūdžio darbo jėgomis.

Specialiųjų mokyklų išplėtimas
planai numato daugybės naujų
specialių mokyklų steigimą, o taip pat
ir esančiųjų praplėtimą visose
didesnėse Generalinės Srities vi-
tose, taip, kad šiuo būdu, trejiems
metams praejus, pasirodytu tūkstančiai naujų specialistų amati-

ninkų.

4. Perspecializavimas dvejopai
tikslingas. Pirmiausia trūksta spe-
cialistų ypač svarbioms pramonės
šakoms, o iš jų svarbiausiom —
statybinių, meilo ir medžio pramo-
nei. Jeigu darbo jėgos šiose
minetose pramonės šakose anks-
čiai dirbo, o šiandien užsiima kuo
kitu arba yra visai be darbo, tai
jas reikia atrinkti ir atitinkamai
iš naujo apmokyti arba perspe-
cializuoti. Antruoji akcija siekia
tam tikra skaičiu bedarbių pa-
ruošti specialiemis statybos, me-
lo ir medžio pramonės darbams
ir tada juos panaudoti, kaip ap-
mokyti darbininkus.

Šios visos aukščiau aptartos
priemonės taikomos tam, kad bū-
tu galima pasiekti našumo pakili-
mo daugiaroja forma. Jos natari-
nauja ne tik derlingumui žemės
ūkyje pakelti, bet taip pat ir kiek-
vienam žmogui. Kas, igvja tam
tikrų žinių arba savo žinių pagi-
lina, sukuria salygas savo asme-
nių socialiniams iškilmui. To
ju labiau tenka laukti kaip iš
daugelio darbininkų bei taurauto-
ju, tain ir iš jaunimo, kai finansi-
nės išlaidos už mokslo tuo tarpu
nustatomos, kiek galima, mažes-
nės, o tokias nustatytis galima tik
dėl to, kad profesinės sajungos
kūrėjams skiria žmigas sumas.

Profesinio auklėjimo anibrėžose
ansvarstymo reikalaudiai dar vienas

klausimas, būtent — žydų specia-
listų klasuojamas.

Tačiau nereikia mantri, kad žydas pagal savo kil-
me ir palinkima yra gimes darbu.

Jei jis Generalinėje Srityje dirbo
kaip amatininkas, kai kuriose šakose

surinkti, tai tenka išskirti iš amatininkų, kai kuriose

surinkti, kai kuriose surinkti, kai kuriose